

SPLOŠNE DOLOČBE

2009

VSEBINA

DEL I – Pravne in upravne določbe	4
Člen 1 – Sklicevanje.....	4
Člen 2 – Pristojna služba Komisije in korespondenca	4
Člen 3 – Udeleženci	5
Člen 4 – Vloga in obveznosti upravičenca koordinatorja	5
Člen 5 – Vloga in obveznosti pridruženih upravičencev	6
Člen 6 – Skupne obveznosti upravičenca koordinatorja in pridruženih upravičencev.....	6
Člen 7 – Sofinancerji projekta.....	7
Člen 8 – Podizvajalci.....	7
Člen 9 – Vloga zunanjih skupin za nadzor.....	7
Člen 10 – Civilnopravna odgovornost	8
Člen 11 – Navzkrižje interesov	8
Člen 12 – Tehnična poročila o dejavnosti.....	8
Člen 13 – Komunikacijske dejavnosti, obveščanje javnosti o podpori Skupnosti in avdiovizualni izdelki	9
Člen 14 – Prostorski podatki	10
Člen 15 – Spremembe sporazuma	10
Člen 16 – Zapoznena izvedba	11
Člen 17 – Odlog datuma zaključka	11
Člen 18 – Zmanjšanje obsega izvedbe in tehnične napake	11
Člen 19 – Prenehanje projekta	11
Člen 20 – Zaupnost	13
Člen 21 – Varstvo podatkov.....	13
Člen 22 – Lastništvo nad rezultati in njihova uporaba.....	13
Člen 23 – Veljavna zakonodaja in pristojno sodišče.....	14
DEL II – Finančne določbe	15
Člen 24 – Finančni prispevek Skupnosti k projektu	15
Člen 25 – Upravičeni stroški.....	16
Člen 26 – Neupravičeni stroški	18
Člen 27 – Finančne sankcije.....	20
Člen 28 – Načini plačila	20
Člen 29 – Izkaz o izdatkih in prihodkih	22
Člen 30 – Davek na dodano vrednost.....	23
Člen 31 – Neodvisna finančna revizija	23

Člen 32 – Finančna revizija Komisije	23
Člen 33 – Pregledi in inšpekcijski nadzor	24
Člen 34 – Državna pomoč	24
Člen 35 – Nakup zemljišča/pravic, zakup zemljišča	24

SPLOŠNE DOLOČBE

DEL I – Pravne in upravne določbe

Člen 1 – Sklicevanje

Vsi projekti LIFE+ se izvajajo v skladu z (v tem vrstnem redu):

- Uredbo (ES) št. 614/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. maja 2007 (LIFE+)¹,
- posebnimi določbami sporazuma o donaciji, poslanega v podpis upravičencu koordinatorju,
- temi splošnimi določbami, vključenimi v sporazum o donaciji,
- predlogom projekta (v nadaljnjem besedilu „projekt“), navedenem v sporazumu o donaciji (Priloga I),

ki so sestavni del sporazuma o donaciji.

Člen 2 – Pristojna služba Komisije in korespondenca

- 2.1 Za namene uresničevanja navedenih določb Komisijo zastopa Generalni direktorat za okolje kot njen odredbodajalec ali odredbodajalec na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil.
- 2.2 Vsa korespondenca mora biti opremljena z identifikacijsko številko in nazivom projekta ter poslana na naslov:

LIFE+ projekti Narava in Biotska raznovrstnost, LIFE+ projekti Informacije in komunikacija o zadevah, ki se nanašajo na naravo in biotsko raznovrstnost:

**European Commission
Directorate-General Environment
Unit ENV.E.3 - BU-9 2/58
B - 1049 Brussels**

LIFE+ projekti Okoljska politika in upravljanje, LIFE+ projekti Informacije in komunikacija o zadevah, ki se ne nanašajo na naravo in biotsko raznovrstnost:

**European Commission
Directorate-General Environment
Unit ENV.E.4 - BU-9 2/1
B - 1049 Brussels**

Izvod vsake korespondence je treba poslati zunanji skupini za nadzor, ki jo imenuje Komisija.

Šteje se, da je Komisija pošto prejela na dan, ko jo je uradno evidentirala navedena pristojna enota Komisije.

---

¹ UL L 149, 9.6.2007, str. 1.

Člen 3 – Udeleženci

Projekti LIFE+ lahko vključujejo štiri vrste „udeležencev“, odvisno od njihovih vlog in obveznosti:

- upravičenec koordinator,
- pridruženi upravičenci,
- sofinancerji,
- podizvajalci.

Člen 4 – Vloga in obveznosti upravičenca koordinatorja

- 4.1 „Upravičenec koordinator“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki je pravno in finančno edina odgovorna Komisiji za izvedbo ukrepov projekta, ki omogočajo uresničitev ciljev projekta in razširjanje njegovih rezultatov.
- 4.2 Pridruženi upravičenci s pooblastilom, priloženim sporazumu o donaciji, pooblastijo upravičenca koordinatorja za ukrepanje v njihovem imenu in za njihove potrebe pri podpisu sporazuma o donaciji s Komisijo ter njegovih morebitnih poznejših sprememb.
- 4.3 Upravičenec koordinator sprejme vse določbe sporazuma s Komisijo.
- 4.4 Na podlagi podpisanega pooblastila je upravičenec koordinator upravičen do sredstev Komisije in razporejanja zneskov in sicer v skladu z udeležbo pridruženih upravičencev pri projektu, sporazumi med pridruženimi upravičenci in členom 4.8.
- 4.5 Če pridruženi upravičenec/sofinancer zniža svoj finančni prispevek, se upravičenec koordinator v dogovoru s svojimi pridruženimi upravičenci zaveže, da bo poiskal potrebna sredstva za zagotovitev pravilne izvedbe projekta. Komisija v nobenem primeru ne poveča svojega prispevka ali stopnje sofinanciranja.
- 4.6 Ne glede na določbe iz člena 24 upravičenec koordinator finančno prispeva k projektu.
- 4.7 Upravičenec koordinator je edina kontaktna točka Komisije in edini udeleženec, ki neposredno poroča Komisiji o tehničnem in finančnem napredku projekta. Upravičenec koordinator zato Komisiji v skladu s členom 12 zagotovi vsa potrebna poročila.
- 4.8 Upravičenec koordinator z vsemi pridruženimi upravičenci sklene sporazume, ki določajo njihovo tehnično in finančno sodelovanje v projektu. Takšni sporazumi so popolnoma v skladu s sporazumom o donaciji, podpisanim s Komisijo, se izrecno sklicujejo na te splošne določbe in imajo vsaj enako vsebino kot smernice Komisije. Sporazume, ki jih podpišejo upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci, se pošljejo Komisiji v devetih mesecih od datuma začetka projekta. Določbe sporazuma o donaciji, vključno s pooblastilom (člena 5.2 in 5.3), imajo prednost pred vsemi drugimi sporazumi med pridruženim upravičencem in upravičencem koordinatorjem, ki lahko vplivajo na izvajanje navedenega sporazuma med upravičencem koordinatorjem in Komisijo.

Člen 5 – Vloga in obveznosti pridruženih upravičencev

- 5.1 Pridruženi upravičenci so izključno organizacije, določene kot take v projektu in zavezane izvedbi projekta na ustrezne načine. Pridruženi upravičenci podpišejo sporazum iz člena 4.8 in so neposredno vključeni v tehnično izvedbo ene ali več nalog projekta.
- 5.2 Pridruženemu upravičencu se s pooblastilom, priloženim sporazumu o donaciji, dodeli pooblastilo upravičenca koordinatorja, da ukrepa v njegovem imenu in za njegove potrebe pri podpisu sporazuma o donaciji s Komisijo ter morebitnih poznejših sprememb. Pridruženi upravičenec ustrezno pooblasti upravičenca koordinatorja, da prevzame polno pravno odgovornost za izvajanje sporazuma.
- 5.3 Pridruženi upravičenec sprejme vse določbe sporazuma s Komisijo, zlasti vse določbe, ki vplivajo na pridruženega upravičenca in upravičenca koordinatorja. Pridruženi upravičenec zlasti priznava, da je na podlagi podpisanega pooblastila upravičenec koordinator edini upravičen, da prejme sredstva Komisije in razporedi zneske glede na sodelovanje pridruženega upravičenca pri ukrepu.
- 5.4 Pridruženi upravičenec naredi vse, kar je v njegovi moči, da pomaga upravičencu koordinatorju izpolniti njegove obveznosti iz sporazuma o donaciji. Pridruženi upravičenec zato čim prej po prejemu zahteve upravičenca koordinatorja predloži upravičencu koordinatorju vse dokumente ali informacije (tehnične in finančne), ki jih ta zahteva.
- 5.5 Vsak pridruženi upravičenec mora finančno prispevati k projektu in je deležen finančnega prispevka Komisije pod pogoji, določenimi v členu 4.8 sporazuma.
- 5.6 Pridruženi upravičenci o tehničnem in finančnem poteku projekta ne poročajo neposredno Komisiji, razen če Komisija tega izrecno ne zahteva.

Člen 6 – Skupne obveznosti upravičenca koordinatorja in pridruženih upravičencev

- 6.1 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci vodijo tekoče poslovne knjige skladno z običajnimi računovodskimi standardi, ki jih določajo zakoni in veljavni predpisi. Za sledenje izdatkov in prihodkov se vzpostavi analitično računovodstvo (računovodstvo stroškovnih mest). Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci ves čas projekta in za vsaj zadnjih pet let po končni donaciji hranijo vso ustrezno spremno dokumentacijo za vse izdatke in prihodke projekta, o katerih so poročali Komisiji, kot so razpisna dokumentacija, računi, naročilnice, potrdila o plačilu, plačilni sezname, evidenca prisotnosti ter vsi drugi dokumenti, uporabljeni za izračun in predstavitev stroškov. Ta dokumentacija je jasna, natančna in pregledna ter se na zahtevo pošlje Komisiji. Upravičenec koordinator hrani izvode vse spremne dokumentacije vseh pridruženih upravičencev.
- 6.2 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci zagotovijo, da vsi računi vsebujejo izrecno sklicevanje na projekt, ki jih povezuje z analitičnim računovodstvom.
- 6.3 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci zagotavljajo, da je javnost obveščena o podpori Skupnosti, kakor je določeno v členu 13.
- 6.4 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci si neomejeno izmenjujejo strokovna znanja in izkušnje, ki so potrebni za izvedbo projekta.
- 6.5 V okviru projekta upravičenec koordinator ne nastopa kot podizvajalec ali dobavitelj za pridružene upravičence. V okviru projekta pridruženi upravičenci ne

nastopajo kot podizvajalci ali dobavitelji za upravičenca koordinatorja ali druge pridružene upravičence.

Člen 7 – Sofinancerji projekta

- 7.1 Sofinancerji prispevajo k projektu le finančno in niso neposredno vključeni v tehnično izvedbo projekta ter niso upravičeni do prispevka Skupnosti.
- 7.2 Upravičenec koordinator in/ali njegovi pridruženi upravičenci sklenejo s sofinancerji vse potrebne sporazume za zagotovitev sofinanciranja, če ti ne kršijo obveznosti upravičenca koordinatorja in/ali pridruženih upravičencev, kakor so določene v sporazumu o donaciji.

Člen 8 – Podizvajalci

- 8.1 Projekt lahko za posebne časovno omejene naloge vključuje tudi podizvajalce, ki se ne štejejo za pridružene upravičence.
- 8.2 Podizvajalci zagotavljajo zunanje storitve upravičencu koordinatorju in/ali pridruženim upravičencem, ki za opravljeno storitev plačajo ustrezno polno ceno.
- 8.3 Podizvajalci finančno ne vlagajo v projekt, zato niso upravičeni do nobenih koristi iz pravic intelektualne lastnine, ki izhajajo iz projekta.
- 8.4 Vsi javni upravičenci koordinatorji/pridruženi upravičenci morajo sklepati pogodbe za oddajo del podizvajalcem v skladu s pravili, ki veljajo za javne razpise, in z direktivami Skupnosti o javnih razpisih.

Vsi zasebni upravičenci koordinatorji/pridruženi upravičenci za pogodbe, ki presegajo 125 000 EUR, povabijo k oddaji ponudb potencialne podizvajalce in sklenejo pogodbo z najugodnejšim ponudnikom, pri čemer upoštevajo načela transparentnosti in enake obravnave potencialnih podizvajalcev ter se izogibajo kakršnemu koli navzkrižju interesov.

Pravila za javne razpise iz prejšnjih dveh odstavkov se uporabljajo tudi pri nakupu trajnega blaga.

- 8.5 Vsi računi, ki jih izdajo podizvajalci, vsebujejo izrecen sklic na projekt LIFE+ (tj. številko in polni ali kratki naziv) in na pogodbo o oddaji del podizvajalcem, ki ga je izdal upravičenec koordinator/pridruženi upravičenec. Vsi računi so ustrezno razčlenjeni, da omogočijo identifikacijo posameznih postavk opravljene storitve (tj. jasen opis in ceno vsake postavke).

Člen 9 – Vloga zunanjih skupin za nadzor

- 9.1 Zunanje skupine za nadzor projekta zagotavljajo podporo Komisiji pri spremljanju projekta. Skupine za nadzor pomagajo pri spremljanju in ocenjevanju poteka projekta ter njegove skladnosti z nastalimi stroški. Delujejo izključno kot svetovalno telo Komisije. Skupine za nadzor so neodvisne od projekta. Skupine za nadzor preverjajo izvedbo projekta in pripravljajo ocene poročil, predloženih Komisiji.
- 9.2 Skupine za nadzor nimajo pooblastil za sprejemanje kakršnih koli odločitev v imenu Komisije. Priporočilo ali izjava skupine za nadzor upravičencu koordinatorju ali pridruženim upravičencem se ne sme razumeti kot stališče Komisije.

- 9.3 Zunanje skupine za nadzor delujejo v skladu z enakimi pravili o zaupnosti, kot veljajo za udeležence projekta in Komisijo (kakor je določeno v členu 20).

Člen 10 – Civilnopravna odgovornost

- 10.1 Od Komisije v nobenem primeru ni mogoče na podlagi sporazuma o donaciji terjati odgovornosti za škodo, nastalo med izvajanjem projekta. Komisija ne bo sprejela nobenega zahtevka za odškodnino ali povračilo, ki spremlja takšno pritožbo.
- 10.2 Upravičenec koordinator razbremeni Komisijo kakršne koli odgovornosti v zvezi z razmerjem do svojih pridruženih upravičencev ali sporazumi, podpisanimi v zvezi s tem.
- 10.3 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci prevzamejo izključno odgovornost do tretjih oseb, vključno s kakršno koli škodo, ki jo tem osebam povzročijo med izvajanjem projekta.

Člen 11 – Navzkrižje interesov

- 11.1 Upravičenec koordinator in vsi pridruženi upravičenci se zavežejo sprejeti vse potrebne ukrepe za preprečevanje kakršne koli možnosti obstoja navzkrižja interesov, ki bi lahko vplivalo na nepristransko in objektivno izvajanje sporazuma o donaciji. Tako navzkrižje interesov lahko nastane zaradi gospodarskih interesov, politične ali nacionalne pripadnosti, družinskih ali čustvenih razlogov ali katerih koli drugih skupnih interesov.
- 11.2 Komisijo je treba nemudoma pisno obvestiti o vsakem položaju, pri katerem obstaja navzkrižje interesov ali lahko nastane navzkrižje interesov med izvajanjem sporazuma o donaciji. Upravičenec koordinator in vsi pridruženi upravičenci se zavežejo, da bodo takoj sprejeli potrebne ukrepe za izboljšanje tega položaja. Komisija si pridržuje pravico, da preveri ustreznost teh ukrepov in da lahko sama sprejme nadaljnje ukrepe, če se ji to zdi potrebno.

Člen 12 – Tehnična poročila o dejavnosti

- 12.1 Upravičenec koordinator mora s predložitvijo naslednjih poročil redno obveščati Komisijo o napredku in dosežkih projekta LIFE+:

- začetno poročilo, ki se predloži v devetih mesecih po začetku projekta;
- končno poročilo, ki se predloži v treh mesecih po koncu projekta;
- za projekte, ki trajajo dlje kot 24 mesecev in za katere je prispevek Skupnosti višji od 300 000 EUR, se predloži vmesno poročilo, skupaj z zahtevo po vmesnem predhodnem financiranju, po doseženi mejni vrednosti iz člena 28.3;
- vsako poročilo o napredku mora zagotoviti, da obdobje med zaporednimi poročili ne presega 18 mesecev.

Izjemoma se lahko, če se mejna vrednost iz člena 28.3 doseže v prvih devetih mesecih trajanja projekta, začetno in vmesno poročilo združita v enega.

Komisija lahko informacije v zvezi s tehničnim in/ali finančnim upravljanjem projekta zahteva kadar koli.

- 12.2 Oblika in vsebina poročil sta v skladu s smernicami Komisije.

Vsa poročila vsebujejo informacije, ki so potrebne Komisiji, da bi ocenila stanje izvedbe projekta, upoštevanje delovnega načrta, finančno stanje projekta in ali so bili cilji projekta doseženi oziroma jih je še mogoče doseči. Tudi začetno, vmesno in končno poročilo vsebujejo informacije iz zadevnih členov 12.5 do 12.7.

12.3 Vsa poročila na papirju in v elektronski obliki se sočasno posredujejo Komisiji in zunanji skupini za nadzor, ki jo določi Komisija, pri čemer obe prejmeta en popoln izvod tehničnega poročila, ki vsebuje priloge, in en izvod izkaza o izdatkih in prihodkih.

12.4 Upravičenec koordinator predloži organom države članice izvod končnega poročila. Ti organi imajo tudi pravico, da zahtevajo izvod vmesnega poročila.

12.5 Začetno poročilo

Razen informacij iz člena 12.2 začetno poročilo vsebuje oceno, ali cilji projekta in delovni načrt še veljajo. Na podlagi začetnega poročila, ki ga predloži upravičenec koordinator, in če ciljev projekta ni mogoče doseči ali delovni načrt ni izvedljiv, lahko Komisija v skladu s členom 19 začne postopek prenehanja.

12.6 Vmesno poročilo

Razen informacij iz člena 12.2 vmesno poročilo vsebuje izkaz o izdatkih in prihodkih ter dovolj informacij, da se upošteva predhodna ocena upravičenosti nastalih stroškov.

12.7 Končno poročilo

Razen informacij iz člena 12.2 končno poročilo vsebuje izkaz o izdatkih in prihodkih ter vse potrebne informacije, da lahko Komisija oceni upravičenost nastalih stroškov in trajnost rezultatov projekta v prihodnosti.

Člen 13 – Komunikacijske dejavnosti, obveščanje javnosti o podpori Skupnosti in avdiovizualni izdelki

13.1 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci javnost seznanijo s projektom in njegovimi rezultati ter vedno navedejo prejeto podporo Skupnosti. Podrobnosti o tej dejavnosti se navedejo v vsakem poročilu o dejavnosti.

13.2 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci vse dokumente in vsa javna glasila, izdane v okviru projekta, opremijo z navedbo podpore Skupnosti, pri čemer uporabijo logo LIFE, ki ga zagotovi Komisija. Pri avdiovizualnem gradivu objava na začetku in/ali na koncu vsebuje jasno in čitljivo navedbo podpore LIFE (npr. „S prispevkom LIFE, finančnega instrumenta Evropske skupnosti“).

13.3 Logo LIFE je prepovedano navajati kot certificirano oznako za kakovost ali znak za okolje. Njegova uporaba je omejena na dejavnosti razširjanja.

13.4 Upravičenec koordinator postavi spletno stran projekta ali uporabi obstoječo spletno stran za razširjanje dejavnosti, napredka in rezultatov projekta. V poročilih je naveden spletni naslov, na katerem so glavni rezultati projekta dostopni javnosti. Ta spletna stran začne delovati najpozneje šest mesecev po začetku projekta, se redno posodablja in deluje vsaj pet let po zaključku projekta.

13.5 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci na lokacijah, na katerih se projekt izvaja, na strateških mestih, ki so dostopna in vidna javnosti, postavijo in vzdržujejo oglasne deske z opisom projekta. Na njih je vedno logo LIFE.

- 13.6 Pri projektih LIFE+ Narava veljajo obveznosti iz členov 13.2 in 13.5 tudi za logo Natura 2000. Na oglasnih deskah mora biti opisana tudi pomembnost projekta za vzpostavitev mreže Natura 2000.
- 13.7 Na spletni strani LIFE bo prikazan in dostopen javnosti povzetek projekta, vključno z imenom in kontaktnimi informacijami upravičenca koordinatorja.
- 13.8 Vse trajno blago, pridobljeno v okviru projekta, nosi logo LIFE, razen če Komisija določi drugače.
- 13.9 Komisija je ne glede na določbe iz člena 20 pristojna za objavo vseh informacij v zvezi s projektom ali kot rezultat projekta, za katere meni, da so pomembne, v kakršni koli obliki in prek katerega koli medija, vključno z internetom. Upravičenec koordinator in vsi pridruženi upravičenci podelijo Komisiji neizključno pravico reprodukcije, če je potrebno, sinhroniziranja, razširjanja ali uporabe vseh avdiovizualnih dokumentov, ki so rezultat projekta, v celoti ali delno, brez časovne omejitve za nekomercialne namene, tudi med javnimi prireditvami. Vendar se Komisija ne obravnava kot „koproducentka“. Komisija si pridržuje pravico do uporabe fotografij, predloženih v različnih poročilih iz člena 12, za opremljanje katerega koli informativnega gradiva, ki ga pripravi. Zavezuje se navajati njihovega avtorja z navedbo referenčne številke projekta.

Člen 14 – Prostorski podatki

Elektronska orodja, ki vključujejo prostorske podatke in so izdana v okviru projekta LIFE+, so usklajena z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)².

Člen 15 – Spremembe sporazuma

- 15.1 Upravičenec koordinator v tehničnem poročilu ali s pismom obvesti Komisijo o vsaki spremembi projekta, kakor določa sporazum o donaciji. Spremembe, ki bi bistveno spremenile splošne cilje projekta, spodbijale odločitev o dodelitvi donacije ali bile v nasprotju z enako obravnavo prosilcev, ne bodo sprejete.
- 15.2 Pri bistvenih spremembah sporazuma je potrebno tudi predhodno pisno soglasje Komisije. Bistvene spremembe so:
- bistvene spremembe narave ali vsebine dejavnosti in/ali končnih izsledkov;
  - spremembe pravnega statusa upravičenca koordinatorja ali pridruženega upravičenca;
  - spremembe strukture partnerstva projekta;
  - spremembe trajanja projekta;
  - spremembe začasnega proračuna projekta, ki se poveča za več kot 10 % in 30 000 EUR predvidenih stroškov v eni ali več kategorij izdatkov. Te mejne vrednosti veljajo za vsako od treh podkategorij trajnega blaga. Ne uporabljajo se za kategorijo „režijski stroški“, pri kateri ne sme biti presežena omejitev, določena v členu 25.13.

---

² UL L 108, 25.4.2007, str. 1.

- 15.3 V primerih iz člena 15.2 upravičenec koordinator predloži uradno zahtevo za spremembe v skladu s smernicami Komisije. Če zahteva za spremembe vključuje spremembe partnerstva projekta in/ali proračuna, ki ga omogočata pridruženi upravičenec ali sofinancer, tudi pridruženi upravičenec/vključeni sofinancer podpiše zahtevo po spremembi. Komisija si pridržuje pravico do sprejetja ali zavrnitve zahteve in se lahko odloči, da ne obravnava nobene zahteve, prejete pozneje kot tri mesece pred zaključkom projekta.

Člen 16 – Zapoznala izvedba

- 16.1 Datum začetka projekta je datum, ki je naveden v posebnih določbah sporazuma o donaciji, ne glede na datume podpisa sporazuma o donaciji ali plačilo prvega predhodnega financiranja.
- 16.2 Upravičenec koordinator nemudoma in podrobno poroča Komisiji o vseh dogodkih, ki lahko preprečijo izvedbo projekta ali povzročijo zamudo pri njegovi izvedbi. Zadevni stranki se dogovorita o ukrepih, ki jih je treba uvesti.
- 16.3 Komisija si pridržuje pravico, da razveljavi sporazum o donaciji ali prekliče donacijo, če se pojavi bistvena zamuda, ki bi zmanjšala vrednost rezultatov.

Člen 17 – Odlog datuma zaključka

- 17.1 Odlog datuma zaključka projekta se lahko odobri le v nepredvidljivih, izjemnih okoliščinah, ki v določenem obdobju onemogočajo izvedbo ene ali več dejavnosti projekta.
- 17.2 Zahtevo po odlogu datuma zaključka projekta je treba predložiti v skladu s smernicami Komisije in vključiti dovolj informacij, ki Komisiji omogočijo oceniti upravičenost zamude in izvedljivost spremenjenega delovnega načrta. Komisija si pridržuje pravico do sprejetja ali zavrnitve zahteve in se lahko odloči, da ne obravnava nobene zahteve, prejete pozneje kot tri mesece pred zaključkom projekta.

Člen 18 – Zmanjšanje obsega izvedbe in tehnične napake

Komisija si pridržuje pravico, da po potrebi zmanjša sofinanciranje Skupnosti, če se pri izvedbi dejavnosti projekta bistveno zmanjša obseg dela in poslabša kakovost.

Člen 19 – Prenehanje projekta

- 19.1 Komisija lahko sporazum o donaciji razveljavi brez kakršne koli odškodnine s svoje strani:
- če upravičenec koordinator brez utemeljenega tehničnega ali ekonomskega razloga ne izpolni ene od svojih bistvenih obveznosti v skladu z določbami sporazuma o donaciji;
  - v primeru višje sile ali prekinitve dejavnosti zaradi izjemnih okoliščin;
  - če postane jasno, da projekt ne bo dosegel svojih ciljev ali
  - če je upravičenec koordinator odgovoren za bistvene nepravilnosti pri upravljanju projekta.
- 19.2 Za namene prenehanja projekta Komisija uporabi ustaljeni ali nujni postopek.
- 19.3 Ustaljeni postopek

- Komisija bo poslala prvo priporočeno pismo, v katerem navaja, da se je postopek prenehanja začel, razloži razloge za to, naroči upravičencu koordinatorju, da izpolni obveznosti, ki jih določa sporazum o donaciji, in ga pozove, da v tridesetih dneh od prejema prvega pisma pošlje odgovor.
- Po oceni vseh pripomb upravičenca koordinatorja bo Komisija razveljavila ali začasno prekinila postopek prenehanja ali poslala drugo priporočeno pismo, v katerem bo obvestila upravičenca koordinatorja, da je projekt zaključen, in določila nov datum zaključka projekta.

Če Komisija v tridesetih dneh od datuma prejetja ne prejme odgovora na prvo pismo, se šteje, da se je projekt zaključil s tem rokom.

V vseh primerih, ko se postopek zaključi s prenehanjem projekta, je treba v treh mesecih po novem datumu zaključka projekta predložiti končno poročilo.

19.4 *Nujni postopek*

Komisija lahko s takojšnjim začetkom veljavnosti razveljavi sporazum o donaciji brez predhodnega obvestila in brez kakršnega koli plačila odškodnine, če:

- je upravičenec koordinator v stečaju ali je proti njemu uveden likvidacijski postopek ali zanj velja podoben postopek;
- je upravičenec koordinator namenoma navedel napačne ali nepopolne izkaze, da je pridobil finančni prispevek Skupnosti, določen s sporazumom;
- je upravičenec koordinator namenoma ali iz malomarnosti storil bistveno nepravilnost pri izvajanju sporazuma, ki povzroča ali lahko povzroči izgubo v proračunu Skupnosti;
- je upravičenec koordinator storil goljufijo, korupcijo ali drugo nezakonito dejanje, ki škodi finančnim interesom Skupnosti, ali
- je upravičenec koordinator spoznan za krivega za kaznivo dejanje v zvezi s svojim poklicnim ravnanjem s pravnomočno sodbo ali če je zagrešil hudo kršitev poslovne etike, dokazane z utemeljenimi sredstvi.

V tem primeru bo Komisija s priporočenim pismom upravičenca koordinatorja obvestila, da je projekt zaključen s takojšnjim začetkom veljavnosti. Končno poročilo se predloži v treh mesecih od novega datuma zaključka projekta.

- 19.5 Prenehanje sporazuma o donaciji zaradi finančnih nepravilnosti ne vpliva na uporabo drugih upravnih ukrepov ali kazni, ki se lahko naložijo v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti³.

Komisija lahko v primeru prenehanja sporazuma o donaciji zahteva povračilo že plačanih zneskov v celoti ali delno. Pri določanju zneska upravičenih izdatkov se upoštevajo samo informacije, razpoložljive ob koncu postopkov iz členov 19.3 in 19.4.

- 19.6 Upravičenec koordinator lahko projekt kadar koli razveljavi s pisnim odpovedim obvestilom, če za to obstaja utemeljen ekonomski ali tehnični razlog. Upravičenec koordinator je pooblaščen, da najpozneje tri mesece po omenjenem pisnem obvestilu predloži končno poročilo, ki navaja stanje izvedbe projekta in razloge za prenehanje, skupaj s končnim izkazom o izdatkih in prihodkih, na

---

³ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

podlagi katerih bo Komisija določila znesek upravičenih izdatkov. Če razlogi niso navedeni ali jih Komisija ne sprejme, se šteje, da je upravičenec koordinator sporazum razveljavil protipravno, in Komisija lahko zahteva povračilo že plačanih zneskov.

Člen 20 – Zaupnost

Komisija in upravičenec koordinator/pridruženi upravičenci se zavežejo, da bodo varovali zaupnost vseh dokumentov, informacij ali drugega zaupnega gradiva, katerega razkritje bi lahko škodovalo drugi stranki sporazuma. Ta obveznost zavezuje stranke sporazuma tudi po datumu zaključka projekta. Osebni podatki, vključeni v projekt, bodo objavljeni v elektronskem orodju za upravljanje, ki je na voljo Evropski komisiji, drugim institucijam EU in zunanji skupini za nadzor, pri čemer jih zavezuje sporazum o zaupnosti. Orodje za upravljanje se uporablja izključno za upravljanje projektov LIFE.

Člen 21 – Varstvo podatkov

- 21.1 Upravičenec koordinator ima pravico dostopa do podatkov in informacij, ki so v lasti Komisije in zadevajo projekt, in pravico, da zahteva morebitne popravke.
- 21.2 Komisija, upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci bodo upoštevali Uredbo (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov⁴.
- 21.3 Ne glede na določbe iz člena 20 se upravičenec koordinator zaveda obveznosti, ki jih določa Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije⁵.

Člen 22 – Lastništvo nad rezultati in njihova uporaba

- 22.1 Upravičenec koordinator in/ali njegovi pridruženi upravičenci so lastniki dokumentov, patentiranih izumov in izumov, ki jih je mogoče patentirati, ter strokovnih znanj, pridobljenih s projektom.
- 22.2 Komisija zaradi spodbujanja uporabe okolju prijaznih metod ali modelov pripisuje velik pomen temu, da upravičenec koordinator v Skupnosti omogoči dostop do dokumentov, patentov in strokovnih znanj ter izkušenj, takoj ko so na ti voljo, pod nediskriminatornimi in sprejemljivimi komercialnimi pogoji.
- 22.3 Komisija pričakuje, da bodo upravičenec koordinator in/ali pridruženi upravičenci ravnali v skladu s členom 22.2 še pet let po prenehanju projekta.
- 22.4 Če upravičenec koordinator iz neutemeljenih razlogov zavrne dostop do teh izdelkov ali odobritev licenc pod temi pogoji, si Komisija pridržuje pravico do uporabe določb člena 19, ali če je projekt zaključen, do zahteve po polnem ali delnem povračilu prispevka Skupnosti.

---

⁴ UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

⁵ UL L 145, 31.5.2001, str. 43.

Člen 23 – Veljavna zakonodaja in pristojno sodišče

Prispevek Skupnosti urejajo določbe sporazuma o donaciji, veljavna pravila Skupnosti in subsidiarno tudi belgijska zakonodaja o donacijah.

Upravičenec koordinator lahko glede odločitev Komisije, ki zadevajo uporabo določb sporazuma o donaciji in ureditev njihove uporabe, sproži sodni postopek pri Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti in v primeru pritožbe pri Sodišču Evropskih skupnosti.

DEL II – Finančne določbe

Člen 24 – Finančni prispevek Skupnosti k projektu

24.1 Znesek finančnega prispevka Skupnosti se določi na podlagi odstotka, določenega v sporazumu o donaciji, za nastale upravičene stroške.

24.2 Skupni znesek, ki ga Komisija plača upravičencu koordinatorju, v nobenem primeru ne biti višji od najvišjega zneska, določenega za prispevek Skupnosti v sporazumu o donaciji, čeprav celotni dejanski upravičeni stroški presegajo proračun, iz sporazuma o donaciji.

Upravičenec koordinator zagotovi, da se nobena druga neposredna ali posredna denarna podpora Evropske unije ne uporablja za sofinanciranje projekta. Če se to zgodi med izvajanjem projekta, upravičenec koordinator nemudoma obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih namerava uvesti, za zagotovitev skladnosti z obveznostmi. Vire financiranja projekta pregleda neodvisni revizor, predviden v členu 31.

24.3 Ne glede na obveznosti iz členov 4.6 in 5.5 se upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci strinjajo, da prispevek Skupnosti ne sme biti namenjen ustvarjanju dobička ali ga ustvarjati. Dobiček se opredeli kot presežek prejemkov nad izdatki projekta ob predložitvi zahteve za končno plačilo.

24.4 Prejemki so opredeljeni kot sredstva Komisije, pridruženih upravičencev in sofinancerjev ter kot neposredni prihodki, ustvarjeni izključno in neposredno s projektom (kot so kotizacije za konference, prodaja lesa itd.).

Upravičenec koordinator mora zagotoviti, da se vsi prihodki, ki so nastali zaradi projekta in med njegovo izvedbo, upoštevajo kot neposredni prihodki projekta.

Takšni neposredni prihodki se vedno prijavijo, Komisija pa ustrezno zniža finančni prispevek zaradi uskladitve celotnih prihodkov glede na celotne stroške.

24.5 Brez poseganja v možnost razveljavitve sporazuma skladno s členom 19 in brez poseganja v možnost Komisije, da uporabi sankcije iz člena 27, lahko Komisija sorazmerno zniža najprej predviden prispevek Skupnosti v skladu z dejansko izvedbo ukrepa pod pogoji iz sporazuma o donaciji, če ukrep ni bil izveden ali ni bil pravilno, v celoti ali pravočasno izveden.

24.6 Bančni račun ali podračun, ki ga uporablja upravičenec koordinator, mora omogočati razpoznavanje denarnih sredstev, ki jih je prispevala Komisija. Če denarna sredstva, nakazana na ta račun, prinašajo obresti ali ustrezne koristi v skladu z zakonodajo države, v kateri je račun odprt, se te obresti ali koristi povrnejo Komisiji, kakor je določeno v členu 24.7, če so nastale zaradi predhodnega financiranja.

24.7 Upravičenec koordinator obvesti Komisijo o višini obresti ali enakovrednih koristih, zaradi predhodnega financiranja Komisije. To uradno obvestilo se izda ob predložitvi zahteve za plačilo preostalega zneska donacije. Obresti se ne štejejo kot neposredni prihodek projekta in jih Komisija povrne s kompenzacijo plačila preostalega zneska donacije.

Razen tega upravičenec koordinator do 31. januarja naslednje leto obvesti Komisijo o višini obresti ali enakovrednih koristih, nastalih ob koncu vsakega koledarskega leta, če predhodno financiranje presega 750 000 EUR. Takšne obresti se izterjajo z nalogom za izterjavo.

Izjemoma se obračunane obresti ne bodo pripisale Komisiji, če je predhodno financiranje nižje od 50 000 EUR.

Obresti iz predhodnega financiranja, izplačane državam članicam, se ne pripišejo Komisiji.

- 24.8 Upravičenec koordinator in njegovi pridruženi upravičenci se strinjajo, da finančni prispevek Skupnosti ni terjatev do Komisije, zato ne sme biti dodeljen kateremu koli drugemu organu ali na kakršen koli način prenesen na tretjo osebo.

Člen 25 – Upravičeni stroški

25.1 Stroški se štejejo za upravičene, če so:

- predvideni v proračunu projekta ali odobreni s spremembo sporazuma o donaciji;
- neposredno povezani s projektom in potrebni za izvedbo projekta iz sporazuma o donaciji;
- sprejemljivi in ustrezajo načelom dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede cenovne primernosti in stroškovne učinkovitosti;
- usklajeni z veljavno davčno in socialno zakonodajo ter
- dejansko nastali med izvajanjem projekta, kakor je določeno v sporazumu o donaciji, zabeleženi v računovodskih evidencah upravičenca koordinatorja ali vseh pridruženih upravičencev ter davčni dokumentaciji ter prepoznavni in preverljivi.

Šteje se, da je strošek nastal med izvajanjem projekta, če:

- so se o pravni obveznosti plačila dogovorili po tem, ko je Komisija podpisala sporazum o donaciji;
- se je ustrezna aktivnost začela izvajati po datumu začetka projekta in končala pred datumom zaključka (edini izjemi sta strošek bančne garancije, ki zajema obdobje po podpisu sporazuma o donaciji in pred začetkom projekta ter velja še šest mesecev po zaključku projekta, in strošek neodvisnega revizorja iz člena 31) ter
- je bil strošek v celoti plačan pred predložitvijo končnega izkaza o izdatkih in prihodkih.

25.2 Stroški dela se obračunajo glede na dejanski čas, namenjen projektu. Izračunajo se na podlagi dejanske bruto plače ali plač z obveznimi socialnimi prispevki ter vseh drugih zakonitih stroškov pri plačilu, vendar brez vseh drugih stroškov. Čas, ki ga vsak zaposleni porabi za delo pri projektu, se pravočasno evidentira z listi navzočnosti ali enakovrednim sistemom registracije na delovnem mestu, ki jih uvede in potrjuje upravičenec koordinator/pridruženi upravičenec.

Pogodbe s fizičnimi osebami o zagotavljanju storitev se lahko obračunajo v tej kategoriji, če zadevna fizična oseba dela v poslovnih prostorih upravičenca koordinatorja/pridruženega upravičenca in pod njegovim nadzorom ter če je takšna dejavnost v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo. Čas, ki ga vsak posameznik porabi za delo pri projektu, se pravočasno evidentira z listi navzočnosti ali enakovrednim sistemom registracije na delovnem mestu, ki jih uvede in potrjuje upravičenec koordinator/pridruženi upravičenec. Upravičeni

stroški so enaki dejanskim plačilom zadevnim posameznikom v zvezi s projektom.

Stroški za plačo državnega uradnika se financirajo le, če so povezani s stroški dejavnosti izvedbe projekta, ki jih zadevna javna ustanova ne bi izvajala, če se zadevni projekt ne bi izvajal. Zadevno osebje mora biti izrecno dodeljeno projektu in pomeniti dodaten strošek glede na obstoječe stalno osebje. Razen tega mora vsota prispevkov javnih ustanov (kot tudi upravičenca koordinatorja in/ali pridruženega upravičenca) za projekt presegati (za vsaj 2 %) vsoto stroškov plače državnih uradnikov, ki se obračuna za projekt.

25.3 Potni stroški in dnevnice se obračunajo v skladu z internimi pravili upravičenca koordinatorja ali pridruženega upravičenca.

25.4 Stroški zunanje pomoči zadevajo stroške oddaje del podizvajalcem (delo, ki ga opravljajo zunanje družbe; najem opreme ali infrastrukture itd.).

Stroški, ki zadevajo nakup ali zakup (v nasprotju z najemom) trajne opreme, infrastrukture ali potrošnega blaga, dobavljenega na podlagi oddaje del podizvajalcem, se ne evidentirajo v proračunski postavki za zunanjo pomoč. Ti stroški se navedejo ločeno po ustreznih proračunskih postavkah.

V tej kategoriji se obračunajo stroški revizije neodvisnega revizorja.

25.5 Stroški amortizacije v zvezi s trajnim blagom se obravnavajo le, če se trajno blago:

- evidentira v popisu trajnega blaga upravičenca koordinatorja ali pridruženega upravičenca;
- upošteva kot naložba v osnovna sredstva v skladu z davčnimi in računovodskimi pravili, ki se uporabljajo za upravičenca koordinatorja ali pridružene upravičenca pri projektu;
- kupi ali zakupi po običajnih tržnih stopnjah.

25.6 Ne glede na posebne določbe členov 25.7 in 25.9 upravičenec koordinator/pridruženi upravičenec uporablja interne računovodske standarde/predpise za izračun upravičenega stroška amortizacije, ob upoštevanju vrste infrastrukture/opreme, datuma njenega nakupa/proizvodnje/zakupa, časa trajanja projekta in stopnje dejanske uporabe za namene projekta. Neodvisni revizor iz člena 31 potrdi, da se dejanski stroški amortizacije, ki so evidentirani v računovodskih sistemih upravičenca koordinatorja/pridruženega upravičenca, obravnavajo kot stroški projekta.

Vendar bodo ti upravičeni stroški amortizacije omejeni z naslednjimi zgornjimi mejami:

- stroški infrastrukture: 25 % celotnega stroška nakupa;
- stroški opreme: 50 % celotnega stroška nakupa.

25.7 Kot izjema člena 25.6 v zvezi s projekti, ki se financirajo v okviru okoljske politike in upravljanja LIFE+ in biotske raznovrstnosti LIFE+, ne veljajo zgornje meje za prototipe, za katere so stroški nakupa upravičeni do 100-odstotnega sofinanciranja.

Prototip je infrastruktura in/ali oprema, ki sta izdelani izrecno za potrebe projekta in še nista na trgu in/ali nista na voljo kot serijski izdelek. Prototip mora imeti

ključno vlogo v predstavitvenih dejavnostih projekta. Prijavijo se lahko samo sestavni deli, ki so bili kupljeni ali uporabljeni med izvajanjem projekta.

Prototip se ne uporablja v komercialne namene med izvajanjem projekta in še pet let po zaključku projekta. Če se mora prototip ali njegov sestavni del med projektom ali v petih letih po zaključku projekta uporabiti v komercialne namene (tj. je prodan, oddan v zakup, najem ali je uporabljen za proizvodnjo blaga ali zagotavljanje storitev), se to prijavi. Stroški izdelave prototipa se nato amortizirajo v skladu s členoma 25.5 in 25.6.

- 25.8 Za neupravičene se štejejo stroški amortizacije trajnega blaga, pridobljenega pred datumom začetka projekta. Takšni stroški se vključijo v kategorijo „režijski stroški“.
- 25.9 Za projekte LIFE+ Narava se kot upravičeni stroški v celoti upoštevajo stroški, ki so nastali v zvezi s trajnim blagom organov ali nevladnih/zasebnih nepridobitnih organizacij, povezanih z izvedbo projekta, in ki so bili izključno porabljeni do določene stopnje med izvedbo projekta. Taka upravičenost zahteva, da se upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci zavežejo, da bodo uporabljali to blago za dejavnosti na področju ohranjanja narave tudi po koncu projekta, sofinanciranega iz projekta LIFE+ Narava.
- 25.10 Za projekte LIFE+ Narava so upravičeni stroški tisti, ki so povezani z nakupom in zakupom zemljišča/pravic in se evidentirajo ločeno od trajnega blaga. Uporabljajo se določbe člena 35.
- 25.11 Izdatki za potrošni material zadevajo nakup, proizvodnjo, popravilo ali uporabo katerega koli materiala, blaga ali opreme, ki:
- ni vključeno v popis trajnega blaga upravičenca koordinatorja ali pridruženih upravičencev projekta;
  - se ne upošteva kot naložba v osnovna sredstva v skladu z davčnimi in računovodskimi pravili, ki se uporabljajo za upravičenca koordinatorja ali pridružene upravičence pri projektu;
  - je izrecno povezano z izvedbo projekta (vendar se splošno potrošno pisarniško blago/dobave obračunavajo v kategoriji „režijski stroški“).
- 25.12 Drugi stroški so vsi potrebni stroški projekta, ki ne spadajo v določeno kategorijo. Navedeni izdatki morajo biti preverljivi in ne smejo presežati dejanskih stroškov. Pod to postavko se evidentirajo stroški, nastali ob uveljavitvi bančne garancije, če jo je zahtevala Komisija.
- 25.13 Režijski stroški so upravičeni do pavšalnih finančnih sredstev v višini največ 7 % skupnega zneska upravičenih neposrednih stroškov, ki so dejansko nastali, brez upoštevanja stroškov nakupa/zakupa zemljišča. Zanje niso potrebna računovodska dokazila. Režijski stroški izpolnjujejo pogoje za neposredne stroške, ki so namenjeni pokrivanju splošnih neposrednih stroškov, potrebnih za zaposlovanje, upravljanje in nastanitev ter za neposredno ali posredno podporo osebju, ki sodeluje pri projektu.

Člen 26 – Neupravičeni stroški

Naslednji stroški se ne štejejo za upravičene, zato jih Komisija ne upošteva pri izračunu skupnih upravičenih stroškov:

- vsak strošek, nastal pri dejavnosti, ki uporablja pomoč finančnih instrumentov Skupnosti;
- stroški, nastali v zvezi z dejavnostmi, ki jih projekt ne predvideva, ali s spremembami dejavnosti, za katere ni bilo izdano dodatno pisno soglasje iz člena 15;
- stroški, nastali zaradi nakupa trajnega blaga ali proizvodnje gradiva za obveščanje, vključno z oglasnimi deskami in spletnimi stranmi, ki ni opremljeno z logom LIFE (in logom Natura 2000, če je primerno);
- stroški, za katere upravičenec koordinator in/ali pridruženi upravičenec med zadevnim obdobjem od Komisije že prejema donacijo za poslovanje;
- vsi stroški, povezani z vsakim ukrepom, ki se lahko šteje kot izravnalni ukrep, kar je v pristojnosti države članice ter se obravnava v zvezi z direktivama o pticah in habitatih;
- stroški, povezani z načrti upravljanja, akcijskimi in podobnimi načrti, oblikovanimi ali spremenjenimi v okviru projekta LIFE+, če zadevni načrt pred datumom zaključka projekta ne deluje zakonito. To vključuje zaključitev vseh procesnih/pravnih dejanj v državah članicah, v katerih se takšni postopki predvidevajo, pred datumom zaključka projekta;
- stroški v vsaki kategoriji izdatkov, ki močno presegajo predvidene stroške v proračunu, to je za več kot 10 % in 30 000 EUR (iz člena 15.2);
- računi med pridruženimi upravičenci ter med pridruženimi upravičenci in upravičencem koordinatorjem;
- stroški, ki nastanejo zaradi poslovanja med oddelki pridruženih upravičencev ali upravičenca koordinatorja, razen če ni mogoče dokazati, da je takšno poslovanje najugodnejše in izključuje vse elemente dobička, DDV in režijskih stroškov;
- izgube zaradi menjalnih tečajev;
- nepotrebni izdatki ali izdatki, nastali zaradi potratnosti;
- stroški distribucije in trženja ter oglaševanja za promocijo izdelkov ali poslovne dejavnosti, razen če niso izrecno navedeni v projektu;
- vse rezervacije za morebitne prihodnje izgube ali obveznosti;
- stroški obresti;
- dvomljive terjatve;
- finančni izdatki ali stroški, povezani z iskanjem/pridobivanjem nadomestnih virov sofinanciranja;
- stroški razvedrila, razen tistih, ki so odobreni kot v celoti in izključno potrebni za opravljanje dela pri projektu;
- vsi stroški, povezani z drugimi projekti, ki jih financirajo tretje osebe;
- podarjeno premoženje ali storitve, vključno s prostovoljnim delom;
- stroški potovanja in nastanitve ter vse oblike nagrad na ime zastopnikov institucij Skupnosti in zunanjih skupin za nadzor;
- naložbe v pomembnejšo infrastrukturo;

- temeljne znanstvene raziskave;
- licenčnine ali nadomestila za pravico do izkoriščanja patenta ali druge pristojbine, povezane z varstvom pravic intelektualne lastnine;
- stroški postopkov registracije za EMAS in ECOLABEL;
- nakup zemljišča, če ni v skladu s pogoji iz člena 35.

Ta seznam ni končen.

Člen 27 – Finančne sankcije

Na podlagi finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti⁶, veljajo za vsakega upravičenca koordinatorja, za katerega se ugotovi, da v večji meri ni izpolnil svojih obveznosti, finančne sankcije, ki lahko predstavljajo od 2 do 10 % vrednosti zadevne donacije, ob spoštovanju načela sorazmernosti. Morebitna odločitev Komisije o uvedbi teh finančnih sankcij bo upravičencu koordinatorju uradno sporočena v pisni obliki s priporočenim pismom.

Člen 28 – Načini plačila

28.1 Finančni prispevek Skupnosti se izplača v dveh ali treh obrokih.

28.2 Prvo predhodno financiranje, ki je enakovredno 40 % najvišjega finančnega prispevka Skupnosti. To plačilo se poveča za 50 % za projekte, katerih obdobje izvajanja je krajše od 24 mesecev ali za katere je prispevek Skupnosti manjši od 300 000 EUR. Prispevek se izplača v 45 dnevih od prejema:

- sporazuma o donaciji, ki ga podpišeta obe stranki;
- podpisane zahteve za plačilo, ki navaja naziv in naslov upravičenca koordinatorja, naziv in naslov banke, podatke o bančnem računu, referenčno številko projekta;
- na podlagi finančne sposobnosti, ocenjene med fazo izbire, upravičenca koordinatorja lahko Komisija med revizijo zahteva garancijo, ki jo izda banka ali zavarovalnica. Ta garancija je enakovredna znesku prvega predhodnega financiranja ter bo zajela trajanje projekta in dodatnih šest mesecev. Njena veljavnost se bo podaljšala v primeru podaljšanja projekta. V izjemnih primerih se ta garancija lahko nadomesti s solidarno garancijo tretje osebe. Garancija mora biti v obliki iz Priloge II.

28.3 Vmesno predhodno financiranje, ki je enakovredno 30 % najvišjega finančnega prispevka Skupnosti, bo namenjeno projektom, katerih obdobje izvajanja je daljše od 24 mesecev in za katere je prispevek Skupnosti večji od 300 000 EUR. To plačilo se izvede, če se je porabilo vsaj 150 % prvega predhodnega financiranja (kot odstotek nastalih stroškov) in če je bila zahteva po plačilu predložena vsaj devet mesecev pred datumom zaključka projekta. Plačilo se izvede po tem, ko Komisija odobri začetno poročilo, vmesno tehnično poročilo ter izkaz o izdatkih in prihodkih iz člena 12.

V izjemnih primerih, če prvo predhodno financiranje ni bilo izvedeno, lahko upravičenec koordinator zahteva vmesno predhodno financiranje, če se je porabilo vsaj 60 % najvišjega prispevka, predvidenega v Posebnih pogojih.

⁶ UL L 248, 16.9.2002, str. 1, in UL L 390, 30.12.2006, str. 1.

Znesek tega plačila se bo določil na podlagi odstotka, navedenega v sporazumu o donaciji, glede na upravičene stroške, nastale do datuma vmesnega tehničnega poročila ter izkaza o izdatkih in prihodkih.

Komisija vmesno tehnično poročilo ter vmesni izkaz izdatkov in prihodkov odobri najpozneje v 105 dneh od datuma prejema:

- podpisane zahteve za plačilo, ki navaja naziv in naslov upravičenca koordinatorja, naziv in naslov banke, podatke o bančnem računu, referenčno številko projekta in vse sklice, ki jih je določil upravičenec koordinator za identifikacijo plačila;
- uradne matične številke, organizacije, naziva in naslova revizorja, kadar to zahteva člen 31;
- ustreznega izkaza o izdatkih in prihodkih ter vmesnega poročila (člen 12).

Če pripombe Komisije niso prejete do tega skrajnega roka, se šteje, da je vmesno tehnično poročilo odobreno. Odobritev poročila, ki spremlja zahtevo za plačilo, v nobenem primeru ne pomeni priznanja pravilnosti ali verodostojnosti, popolnosti in korektnosti navedb in podatkov, ki jih vsebujeta.

- 28.4 Preostali znesek (končno plačilo) se izvede po tem, ko Komisija odobri zaključno tehnično poročilo ter izkaz o izdatkih in prihodkih iz člena 12.

Komisija zaključno tehnično poročilo ter končni izkaz o izdatkih in prihodkih odobri najpozneje v 105 dneh od datuma prejema:

- podpisane zahteve za plačilo, ki navaja naziv in naslov upravičenca koordinatorja, naziv in naslov banke, podatke o bančnem računu, referenčno številko projekta in vse sklice, ki jih je določil upravičenec koordinator za identifikacijo plačila;
- ustreznega izkaza o izdatkih in prihodkih, ki zajema celotno obdobje poročila in zaključno poročilo (člen 12);
- revizijskega poročila, če tako zahteva člen 31.

Če pripombe Komisije niso prejete do tega skrajnega roka, se šteje, da je zaključno poročilo odobreno. Odobritev poročila, ki spremlja zahtevo za plačilo, v nobenem primeru ne pomeni priznanja pravilnosti ali verodostojnosti, popolnosti in korektnosti navedb in podatkov, ki jih vsebujeta.

- 28.5 Komisija lahko začasno odloži ali zavrne zahtevo za plačilo v roku 105 dni od dneva prejema zahteve za plačilo in drugih dokumentov, ki se zahtevajo v skladu s členi 28.2, 28.3 ali 28.4. Komisija upravičenca koordinatorja pisno obvesti o začasnem odlogu.

- 28.6 Če so bili omenjeni plačilni roki začasno odloženi, začne preostali čas teči z dnem prejema dodatnih zahtevanih informacij.

- 28.7 V primeru zavrnitve finančnega ali tehničnega dela poročila začne 105-dnevni rok teči od dneva prejema novih poročil.

- 28.8 Plačila Komisije se izvedejo v eurih (€).

- 28.9 Vsa plačila se izvedejo na ime upravičenca koordinatorja, na bančni račun, ki je naveden v Prilogi VII. Vsako spremembo računa je treba nemudoma sporočiti Komisiji.

- 28.10 Plačilo je izvedeno na dan, ko se vpiše v breme bančnega računa Komisije.

- 28.11 Ne glede na morebitno prekinitev roka za plačilo je lahko upravičenec koordinator upravičen do zamudnih obresti v skladu s členom 106 izvedbenih določb k Finančni uredbi⁷.
- 28.12 Če je upravičencu koordinatorju znesek neupravičeno izplačan ali če je povračilo v skladu s pogoji sporazuma utemeljeno, se upravičenec koordinator zaveže, da bo Komisiji povrnil zadevno vsoto pod katerimi koli pogoji in do katerega koli datuma, ki ga ta navede.
- 28.13 Pri razveljavitvi sporazuma o donaciji lahko Komisija v primerih, določenih v členu 19, zahteva polno ali delno vračilo vsot, plačanih upravičencu koordinatorju. Komisija določi način in roke takega polnega ali delnega vračila ter uporabi merilo sorazmernosti.
- 28.14 Če upravičenec koordinator teh zneskov ne povrne v roku, ki ga je določila Komisija, lahko Komisija zviša zapadle zneske tako, da prišteje obresti po stopnji, ki jo uporablja Evropska centralna banka za svoje glavne postopke refinanciranja z dodatnimi 3,5-odstotnimi točkami. Referenčna mera, za katero se uporablja porast, je mera, ki je velja prvi dan meseca končnega datuma za plačilo, kakor je objavljeno v seriji C Uradnega lista Evropske unije.
- 28.15 Upravičenec koordinator plača vse bančne stroške, nastale z vračilom zapadlih zneskov Komisiji.
- 28.16 Opomin, ki ga sestavi Komisija in je vročen upravičencu koordinatorju, ki Komisiji dolguje vračilo, je izvršljiv v smislu člena 256 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.
- 28.17 Če plačilo ni bilo izvedeno v roku, se vsote, dolgovane Komisiji, lahko povrnejo s kompenzacijo zneskov, ki se dolgujejo upravičencu koordinatorju, potem ko je upravičenec koordinator obveščen s priporočenim pismom s povratnico ali enakovrednim obvestilom, ali z izvedbo finančne garancije, zagotovljene v skladu s členom 28.2. Izjemoma lahko Komisija povrne znesek s kompenzacijo plačila pred datumom zapadlosti plačila, kar utemeljuje potreba po zaščiti finančnih interesov Skupnosti. Predhodno soglasje upravičenca koordinatorja ni potrebno.

Člen 29 – Izkaz o izdatkih in prihodkih

- 29.1 Izkaz o izdatkih in prihodkih se predloži ob vmesnih in končnih poročilih. Ta poročila zajemajo isto obdobje kot ustrezno tehnično poročilo.
- 29.2 Izkazi o izdatkih in prihodkih se predložijo v skladu s smernicami Komisije. En izvod se posreduje Komisiji in drug izvod zunanji skupini za nadzor, ki jo je imenovala Komisija.
- 29.3 Upravičenec koordinator potrdi, da so informacije iz zahtevka za plačilo popolne, zanesljive in resnične, da so dokumenti, predloženi Komisiji, v skladu s splošnimi določbami, da so prijavljeni stroški resnični ter prijavljeni vsi prihodki.
- 29.4 Izkazu o izdatkih in prihodkih ni treba priložiti vseh dokumentov, ki utemeljujejo izdatke (npr. računi). Vendar upravičenec koordinator predloži Komisiji, če jih ta zahteva, vse podatke, vključno z računi, ki se lahko uporabijo za ovrednotenje izdatkov in ustreznega poročila o dejavnosti.

---

⁷ UL L 111, 28.4.2007, str. 13.

- 29.5 V izkazu o izdatkih in prihodkih se uporablja samo valuta euro (€). Upravičenec koordinator ali pridruženi upravičenec, ki ima račune v drugih valutah, pretvori zneske v eure po menjalnem tečaju, ki ga uporablja Evropska centralna banka prvi delovni dan v letu, ko se plača izdatek.

Člen 30 – Davek na dodano vrednost

- 30.1 Znesek se šteje za upravičenega, če upravičenec koordinator ali kateri koli od pridruženih upravičencev ne more pokriti davka na dodano vrednost, plačanega v okviru projekta.
- 30.2 Da bi se stroški zaradi plačila DDV šteli za upravičene, mora upravičenec koordinator s pravnimi dokumenti dokazati, da morajo upravičenec koordinator in/ali pridruženi upravičenci plačati DDV in da niso upravičeni do povrnitve plačanega DDV za sredstva in storitve, potrebne za projekt.

Člen 31 – Neodvisna finančna revizija

- 31.1 Neodvisni revizor, ki ga imenuje upravičenec koordinator, preveri končni izkaz o izdatkih in prihodkih, ki se Komisiji predloži, kadar najvišji prispevek Skupnosti iz Posebnih določb, presega 300 000 EUR.
- 31.2 Revizor preveri skladnost z nacionalno zakonodajo in računovodskimi standardi ter potrdi, da vsi nastali stroški ustrezajo temu sporazumu o donaciji. Revizor preveri tudi vire financiranja projekta in zlasti, da sofinanciranje ne izhaja iz drugih finančnih instrumentov Skupnosti. Delo, ki ga opravi revizor, mora biti v skladu s smernicami Komisije in imeti obliko teh smernic.

Člen 32 – Finančna revizija Komisije

- 32.1 Komisija ali njen pooblaščen zastopnik lahko opravi revizijo upravičenca koordinatorja ali pridruženega upravičenca kadar koli med izvajanjem projekta in do pet let po končnem plačilu prispevka Skupnosti, kakor je navedeno v členu 28.4.
- 32.2 Izvajanje revizije je zaupno.
- 32.3 Komisija ali njen pooblaščen zastopnik ima dostop do dokumentacije, potrebne za ugotavljanje upravičenosti stroškov udeležencev projekta, kot so računi, povzetki plačilnih list, naročilnice, potrdila o plačilu, liste navzočnosti na delovnem mestu ter vsi drugi dokumenti, uporabljeni za izračun in predstavitev stroškov.
- 32.4 Komisija z izvajanjem ustreznih ukrepov zagotovi, da pooblaščen zastopniki zaupno obravnavajo podatke, do katerih imajo dostop ali ki so jim posredovani.
- 32.5 Komisija lahko preveri, kako so upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci uporabili finančni prispevek Skupnosti.
- 32.6 Informacije o ugotovitvah revizije se pošljejo upravičencu koordinatorju. Upravičenec koordinator lahko Komisiji v enem mesecu od datuma prejetja poročila sporoči svoje pripombe. Komisija se lahko odloči, da ne bo upoštevala pripomb, prejetih po poteku roka.
- 32.7 Komisija na podlagi ugotovitev revizije sprejme vse ustrezne ukrepe, vključno z izdajo naloga za izterjavo, ki zadeva vsa plačila ali del plačil, ki jih je izvedla.

- 32.8 Računsko sodišče lahko na podlagi lastnih postopkov preveri uporabo finančnega prispevka Skupnosti v okviru tega sporazuma o donaciji.
- 32.9 Na podlagi Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁸ in Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta⁹ lahko Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) na kraju samem opravi pregled in nadzor v skladu s postopki, ki jih določa pravo Skupnosti za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi. Rezultati teh nadzorov bodo lahko po potrebi povzročili odločitev Komisije o izterjavi.

Člen 33 – Pregledi in inšpekcijski nadzor

- 33.1 Upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci se zavezujejo, da bodo osebu Komisije in njenim pooblaščenim osebam omogočili ustrezen dostop do mest ali poslovnih prostorov, v katerih se projekt izvaja, ter do vseh dokumentov, povezanih s tehničnim in finančnim upravljanjem dejavnosti. Dostop pooblaščenih oseb Komisije lahko urejajo sporazumi o zaupnosti, ki se sklenejo med Komisijo in upravičencem koordinatorjem.
- 33.2 Taki pregledi se lahko uvedejo najpozneje v petih letih po končnem plačilu, kakor navaja člen 28.4.
- 33.3 Taki pregledi so zaupne narave.
- 33.4 Upravičenci koordinatorji in pridruženi upravičenci Komisiji ali pooblaščenim zastopnikom zagotavljajo ustrezno pomoč.

Člen 34 – Državna pomoč

Vsaka pomoč, ki jo je odobrila država ali je odobrena iz državnih sredstev, za projekt, ki ga zajema ta sporazum, mora izpolnjevati pravila iz členov 87 in 88 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Člen 35 – Nakup zemljišča/pravic, zakup zemljišča

- 35.1 Stroški, nastali z nakupom zemljišča/pravic, ki so povezani z izvedbo projekta LIFE+ Narava in v njem izrecno predvideni, se štejejo za popolnoma upravičene, če:
- kupoprodajne cene temeljijo na tržnih pogojih;
  - se upravičenec koordinator in pridruženi upravičenci zavežejo, da bodo uporabljali odkupljena sredstva za dejavnosti na področju ohranjanja narave tudi po koncu projekta, sofinanciranega iz projekta LIFE+ Narava;
  - za zemljišče, kakor je predvideno v projektu, upravičenec koordinator zagotovi, da vknjižba v zemljiško knjigo vključuje jamstvo, da bo zemljišče zagotovo namenjeno ohranjanju narave. Če v dani državi članici zemljiške knjige ni ali ta ne zagotavlja zadostnega pravnega jamstva, se v prodajno pogodbo zemljišča upravičenca koordinatorja vključi klavzula o dokončnem namenu zemljišča za ohranjanje narave; za države, v katerih bi bilo nezakonito vključiti takšno jamstvo v zemljiško knjigo in prodajno pogodbo, lahko

---

⁸ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁹ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

Komisija sprejme enakovredno jamstvo, če to ponuja enako raven dolgotrajnega pravnega varstva in je v skladu z zahtevo iz Priloge I Uredbe LIFE+;

- za zemljišče, ki ga kupi zasebna organizacija, prodajna pogodba in/ali njena vknjižba v zemljiško knjigo vsebuje jamstvo, da bo zemljišče preneseno na pravno osebo, ki je dejavna predvsem na področju ohranjanja narave, če zasebna organizacija preneha delovati ali ni sposobna upravljati zemljišča v skladu z zahtevami za ohranitev narave; za države, v katerih bi bilo nezakonito vključiti takšno jamstvo v zemljiško knjigo ali prodajno pogodbo, lahko Komisija sprejme enakovredno jamstvo, če to ponuja enako raven dolgotrajnega pravnega varstva in je v skladu z zahtevo iz Priloge I Uredbe LIFE+;
- se v primeru nakupa zemljišča, kupljenega z namenom poznejše zamenjave, zamenjava izvede najpozneje pred zaključkom projekta, za zemljišča, pridobljena z zamenjavo, pa se uporabljajo določbe tega člena. Zemljišče, kupljeno z namenom poznejše zamenjave, se med oddajo vmesnega poročila izvzame iz jamstva, da bo zemljišče namenjeno izključno ohranjanju narave.

35.2 Čas zakupa zemljišča je omejen na trajanje projekta ali traja vsaj 20 let ter je v skladu s potrebami o varstvu habitata in vrst. V primeru dolgotrajnega zakupa zemljišča pogodba o zakupu jasno vključuje vse določbe in obveznosti, ki bodo omogočile doseganje ciljev v zvezi z varstvom habitata in vrst.